

P2-K2 Eerste examendeel

Stap 1: Voorbereiding

1. Bepaal de scope:

- Definieer duidelijk het doel en de reikwijdte van de audit, inclusief de processen, systemen of gebieden die worden beoordeeld.

2. Identificeer de criteria:

- Begrijp de normen, regelgeving, procedures of beleidslijnen waaraan de audit zal worden getoetst.

3. Plan de audit:

- Stel een auditplan op dat de methodologie, tijdschema's, bronnen en benodigde middelen beschrijft.

Stap 2: Uitvoering van de audit

1. Verzamel gegevens:

- Verzamel relevante informatie, documentatie, rapporten en andere gegevens die nodig zijn voor de audit.

2. Voer de audit uit:

- Gebruik de vastgestelde methodologie om de audit uit te voeren, inclusief interviews, observaties, documentanalyse, tests, etc.

3. Identificeer bevindingen:

- Identificeer en documenteer bevindingen, non-conformiteiten, zwakke punten, tekortkomingen en andere relevante observaties tijdens de audit.

Stap 3: Rapportage

1. Structuur van het rapport:

- Bepaal de structuur en het formaat van het rapport, inclusief de secties en de volgorde waarin ze worden gepresenteerd.

2. Schrijf het rapport:

- Beschrijf de bevindingen, conclusies en aanbevelingen op een duidelijke, beknopte en objectieve manier.
- Gebruik heldere taal en vermijd jargon of technische termen die niet begrijpelijk zijn voor de doelgroep.

3. Onderdelen van het rapport:

- Inleiding: beschrijf het doel, de reikwijdte en de context van de audit.
- Methodologie: leg uit hoe de audit is uitgevoerd.

- Bevindingen: presenteer de resultaten van de audit, inclusief gedetailleerde beschrijvingen van non-conformiteiten, zwakke punten, enz.
  - Conclusies: vat de belangrijkste conclusies van de audit samen.
  - Aanbevelingen: bied specifieke suggesties en actiepunten voor verbetering.
  - Bijlagen: voeg eventuele ondersteunende documentatie, gegevens of grafieken toe.
4. **Review en goedkeuring:**
- Laat het rapport beoordelen door relevante belanghebbenden, zoals management, interne controle of auditcomités.
  - Zorg voor goedkeuring en ondertekening van het rapport door bevoegde personen.
5. **Distributie en opvolging:**
- Distribueer het rapport naar de betrokken partijen en zorg voor een follow-up om ervoor te zorgen dat de aanbevelingen worden geïmplementeerd en gevolgd.

P2-K2 Malware

Hoe herken je malware:

1. **Veranderingen in prestaties:** Plotselinge vertragingen, crashes of onverklaarbare prestatieverminderingen kunnen wijzen op de aanwezigheid van malware die de systeembronnen gebruikt.
2. **Ongebruikelijke netwerkactiviteit:** Als er malware op een systeem actief is, kan deze proberen om verbinding te maken met externe servers of ongeautoriseerde netwerkactiviteit uitvoeren. Het monitoren van netwerkverkeer kan helpen bij het identificeren van verdachte activiteiten.
3. **Onverklaarbare bestandsveranderingen:** Als bestanden plotseling verdwijnen, worden hernoemd of onverwachte wijzigingen ondergaan zonder jouw toestemming, kan dit duiden op malwareactiviteit.
4. **Pop-ups en ongewenste advertenties:** De aanwezigheid van ongewenste pop-ups, banners en advertenties die opduiken tijdens het surfen op internet kan wijzen op adware of andere vormen van malware.
5. **Onverklaarbare bestanden en processen:** Controleer de lijst met actieve processen en geïnstalleerde programma's op verdachte of onbekende items. Malware kan zichzelf verbergen door te doen alsof het een legitiem proces is.
6. **Veranderingen in browserinstellingen:** Als je merkt dat je startpagina, zoekmachine of standaardtabbladen plotseling zijn gewijzigd zonder jouw toestemming, kan dit wijzen op de aanwezigheid van malware, met name browserkapers.
7. **Antiviruswaarschuwingen:** Als je antivirussoftware plotseling een waarschuwing geeft voor een malware-infectie, is dit een duidelijk teken van een mogelijke infectie.
8. **Plotselinge toename van ongewenste e-mails:** Als je merkt dat je meer spam-e-mails ontvangt dan normaal, kan dit wijzen op de aanwezigheid van malware die je e-mailadres heeft buitgemaakt.

Stap 1: Gebruik van Antivirussoftware

1. Controleer de status van de geïnstalleerde antivirussoftware:

- Zorg ervoor dat er actuele en up-to-date antivirussoftware is geïnstalleerd op de Windows Server 2019.

2. Voer een volledige systeemsan uit:

- Start de antivirussoftware en voer een grondige systeemsan uit om mogelijke malware-infecties te detecteren.

3. Analyseer de scanresultaten:

- Bekijk de resultaten van de systeemsan en let op eventuele gedetecteerde bedreigingen, verdachte bestanden of verdachte activiteiten.

Stap 2: Windows Defender Security Center

1. Open Windows Defender Security Center:

- Ga naar Start > Windows Defender Security Center.

2. Scan opties:

- Klik op "Virus- en bedreigingsbeveiliging" en selecteer de optie "Snel scannen" of "Volledige scan" om het systeem te scannen op mogelijke bedreigingen.

3. Analyseer de resultaten:

- Bekijk de resultaten van de scan in Windows Defender Security Center en controleer op eventuele gedetecteerde bedreigingen of verdachte activiteiten.

Stap 3: Windows Event Viewer

1. Open Windows Event Viewer:

- Ga naar Start > Windows Administrative Tools > Event Viewer.

2. Controleer op verdachte gebeurtenissen:

- Navigeer naar de logboeken voor systeemgebeurtenissen, beveiligingsgebeurtenissen en toepassingsgebeurtenissen.
- Zoek naar verdachte gebeurtenissen zoals ongebruikelijke inlogpogingen, fouten met betrekking tot verdachte processen of services, etc.

Stap 4: Online Malware Scanners

1. Gebruik online malware scanners:

- Maak gebruik van betrouwbare online malware scanners zoals VirusTotal (www.virustotal.com) om verdachte bestanden of processen te scannen op mogelijke bedreigingen.

Stap 5: Systeembronnenanalyse

1. Controleer systeembronnen:

- Gebruik de Task Manager (Ctrl + Shift + Esc) om de systeembronnen te controleren op ongewone CPU- of geheugengebruik door verdachte processen.

2. Analyseer de processen:

- Bekijk de lijst met actieve processen en identificeer verdachte of onbekende processen die mogelijk verband houden met malware-infecties.

3. Zoek online naar verdachte processen:

- Zoek online naar informatie over verdachte processen om te bepalen of ze legitiem zijn of mogelijk schadelijk zijn.

P2-K2 AVG voor mail

1. **Toestemming:** Zorg ervoor dat je alleen e-mails verstuurt naar ontvangers die expliciet toestemming hebben gegeven om berichten van jou te ontvangen. Dit kan bijvoorbeeld gebeuren door middel van een opt-in procedure op je website of bij registratie voor je diensten.
2. **Transparantie:** Wees duidelijk en transparant over het doel van je e-mails en welke informatie je verzamelt. Vermeld in je e-mails waarom je contact opneemt en hoe de ontvanger zich kan afmelden voor verdere communicatie.
3. **Opt-outmogelijkheid:** Bied ontvangers de mogelijkheid om zich af te melden voor verdere e-mails. Dit kan meestal worden gedaan door een duidelijke link toe te voegen aan het einde van je e-mails waarmee ontvangers zich kunnen afmelden.
4. **Gebruik van persoonlijke gegevens:** Wees voorzichtig met het verzenden van e-mails die persoonlijke gegevens bevatten. Als je persoonlijke gegevens verstuurt, zorg er dan voor dat deze beveiligd zijn en alleen naar de juiste ontvangers worden gestuurd.
5. **Beveiliging van gegevens:** Zorg ervoor dat je e-maildienst en systemen voldoen aan de vereisten voor gegevensbeveiliging volgens de AVG. Dit omvat het versleutelen van gegevens tijdens verzending en opslag, het implementeren van toegangscontroles en het beschermen van gegevens tegen ongeautoriseerde toegang.
6. **Bewaartermijnen:** Houd je aan de bewaartermijnen voor persoonlijke gegevens zoals voorgeschreven door de AVG. Verwijder gegevens die niet langer nodig zijn voor het doel waarvoor ze zijn verzameld.
7. **Informatie over gegevensverwerking:** Voeg indien nodig informatie toe over hoe je persoonlijke gegevens verwerkt en beschermt in je e-mails, inclusief contactgegevens voor vragen of klachten.
8. **Bewustzijn en training:** Zorg ervoor dat alle medewerkers die verantwoordelijk zijn voor het verzenden van e-mails op de hoogte zijn van de AVG-vereisten en train ze regelmatig over gegevensbescherming en privacy.

Voorbeeld

*Onderwerp: Dringende Informatiebeveiligingsupdate Vereist - Potentieel Security Probleem
Geïdentificeerd*

Beste [Ontvanger],

Ons IT-team heeft een potentieel beveiligingslek geïdentificeerd dat van invloed kan zijn op de veiligheid van onze systemen. Als onderdeel van onze voortdurende inspanningen om de integriteit en vertrouwelijkheid van onze gegevens te waarborgen, is het belangrijk dat we proactief handelen om deze kwestie aan te pakken.

Details van het probleem:

- Probleemomschrijving: Ons IT-team heeft een potentieel beveiligingslek geïdentificeerd in de vorm van een kwetsbaarheid in een van onze systeemcomponenten. Deze kwetsbaarheid kan mogelijk ongeautoriseerde toegang tot gevoelige informatie mogelijk maken.*
- Impact: Als deze kwetsbaarheid wordt uitgebuit, bestaat het risico dat vertrouwelijke gegevens worden blootgesteld aan ongeautoriseerde personen, wat kan leiden tot ernstige gevolgen voor de privacy en veiligheid van onze organisatie en haar belanghebbenden.*

Wat u moet doen:

- 1. Blijf waakzaam: We vragen u om extra waakzaamheid te betrachten bij het omgaan met gevoelige informatie en verdachte activiteiten onmiddellijk te melden aan ons IT-team.*
- 2. Volg beveiligingsrichtlijnen: Gebruik sterke wachtwoorden, meld verdachte activiteiten en vermijd het klikken op verdachte links of bijlagen.*
- 3. Wacht op updates: Blijf alert op verdere communicatie van ons IT-team met betrekking tot de implementatie van beveiligingsupdates en aanvullende maatregelen die nodig zijn om het risico te verminderen.*

We willen benadrukken dat de veiligheid en bescherming van onze gegevens onze hoogste prioriteit heeft, en we doen er alles aan om dit security probleem effectief aan te pakken.

Als u vragen heeft of meer informatie nodig heeft, aarzel dan niet om contact op te nemen met ons IT-team via [contactgegevens].

Met vriendelijke groet,

[Uw Naam]

[Positie]

[Organisatiennaam]

P2-K2 Risico analyse

1. **Identificatie van kwetsbaarheden:** Analyseer de IT-omgeving en identificeer potentiële kwetsbaarheden, zoals verouderde software, ontbrekende beveiligingsupdates, zwakke wachtwoorden, onjuiste configuraties, etc.
2. **Beoordeling van bedreigingen:** Identificeer mogelijke bedreigingen voor de IT-omgeving, zoals malware, phishing-aanvallen, insider threats, datalekken, etc. Overweeg de waarschijnlijkheid van deze bedreigingen en hun potentiële impact op de organisatie.
3. **Analyse van de impact:** Evalueer de mogelijke impact van beveiligingsincidenten op de organisatie, waaronder financiële verliezen, reputatieschade, verlies van vertrouwelijke informatie, juridische consequenties, etc.
4. **Kritieke activa en gegevens:** Identificeer de kritieke activa en gegevens binnen de IT-omgeving die moeten worden beschermd. Dit kan gevoelige klantinformatie, financiële gegevens, intellectueel eigendom, etc. omvatten.
5. **Beoordeling van controlemaatregelen:** Beoordeel de bestaande beveiligingscontroles en -maatregelen binnen de IT-omgeving, zoals firewalls, antivirussoftware, toegangscontroles, encryptie, logging en monitoring, etc.
6. **Regelgevings- en nalevingsvereisten:** Houd rekening met relevante regelgevings- en nalevingsvereisten, zoals de AVG, PCI DSS, HIPAA, etc., en beoordeel of de organisatie voldoet aan deze vereisten.
7. **Evaluatie van risico's:** Schat de risico's in op basis van de waarschijnlijkheid van bedreigingen en de potentiële impact ervan op de kritieke activa en gegevens van de organisatie.
8. **Prioritering van risico's:** Prioriteer de geïdentificeerde risico's op basis van hun ernst en urgentie, en bepaal welke risico's het eerst moeten worden aangepakt.

Dingen waar je eventueel rekening mee kan houden

1. Identificatie van kwetsbaarheden:

- Verouderde software: De webserver draait op een verouderde versie van de webserversoftware zonder de laatste beveiligingsupdates.
- Zwakke wachtwoorden: Gebruikersaccounts op de webserver hebben zwakke wachtwoorden of gebruiken standaardreferenties.
- Onjuiste configuratie: De webserver is mogelijk verkeerd geconfigureerd, met openstaande poorten of onveilige instellingen.

2. Beoordeling van bedreigingen:

- Malware-infecties: De webserver kan kwetsbaar zijn voor malware-infecties als gevolg van verouderde software of onveilige configuraties.
- DDoS-aanvallen: De webserver kan het doelwit zijn van Distributed Denial of Service (DDoS) -aanvallen die de beschikbaarheid van de website kunnen beïnvloeden.
- SQL-injecties: Onjuiste configuraties of slecht ontworpen code kunnen SQL-injectieaanvallen mogelijk maken, waarbij aanvallers toegang krijgen tot de database van de webserver.

3. Analyse van de impact:

- Financiële verliezen: Een DDoS-aanval kan leiden tot verlies van inkomsten als de website niet beschikbaar is voor klanten.
- Verlies van vertrouwelijke informatie: Een succesvolle SQL-injectieaanval kan leiden tot het lekken van vertrouwelijke gegevens, zoals klantinformatie of bedrijfsgeheimen.
- Reputatieschade: Als de website wordt getroffen door malware of DDoS-aanvallen, kan dit leiden tot reputatieschade en het verlies van het vertrouwen van klanten.

4. Kritieke activa en gegevens:

- Klantgegevens: De webserver slaat mogelijk klantgegevens op, waaronder persoonlijke informatie en betalingsgegevens.
- Bedrijfsinformatie: De webserver kan ook bedrijfskritieke informatie bevatten, zoals productgegevens, marketingmateriaal, enzovoort.

5. Beoordeling van controlemaatregelen:

- Firewalls: Er is een firewall geïmplementeerd om ongeautoriseerde toegang tot de webserver te voorkomen.
- Beveiligde authenticatie: Sterke wachtwoordbeleidsregels zijn ingesteld om ervoor te zorgen dat gebruikers sterke wachtwoorden gebruiken.
- Reguliere updates: Er is een patchbeheerproces geïmplementeerd om regelmatig updates en patches toe te passen op de webserver.

- 1.** *Identificeer Scope > Bepaal het onderwerp van analyse.*
- 2.** *Bepaal Belanghebbenden > Identificeer belangrijkste betrokkenen.*
- 3.** *Stel Team Samen > Multidisciplinair team samenstellen.*
- 4.** *Identificeer Risico's > Brainstorm potentiële risico's.*
- 5.** *Beoordeel Impact > Evalueer potentiële impact.*
- 6.** *Beoordeel Waarschijnlijkheid > Inschatting van risicowaarschijnlijkheid.*
- 7.** *Prioriteer Risico's > Orden risico's op basis van impact en waarschijnlijkheid.*
- 8.** *Identificeer Beheersmaatregelen > Mogelijke maatregelen ter vermindering van risico's.*
- 9.** *Voer Risicoanalyse Uit > Diepgaande analyse van risico's.*
- 10.** *Documenteer Resultaten > Registratie van geïdentificeerde risico's en maatregelen.*
- 11.** *Communiceer en Rapporteer > Verspreid resultaten naar betrokken partijen.*

P2-K2 Pentest

1. Voorbereiding:

- Definieer de scope van de pentest, inclusief de systemen, netwerken of applicaties die getest zullen worden.
- Verkrijg toestemming en autorisatie van de eigenaar of beheerder van het systeem voordat je begint met de pentest.
- Stel een pentestplan op dat de doelstellingen, methodologie, tools en planning van de pentest beschrijft.

2. Reconnaissance:

- Verzamel informatie over het doelsysteem, zoals IP-adressen, domeinnamen, netwerktopologieën, enz.
- Voer open-source intelligence (OSINT) verzameling uit om meer te weten te komen over het doelwit, zoals mogelijke kwetsbaarheden, bekende beveiligingslekken, enz.

3. Scanning:

- Voer een geautomatiseerde scans uit met behulp van tools zoals Nessus, OpenVAS, Nmap, etc., om kwetsbaarheden te identificeren in het doelsysteem of netwerk.
- Analyseer de scanresultaten om potentiële kwetsbaarheden en beveiligingslekken te identificeren die kunnen worden misbruikt tijdens de pentest.

4. Gaining Access:

- Probeer toegang te krijgen tot het doelsysteem door het exploiteren van de gevonden kwetsbaarheden.
- Gebruik verschillende technieken zoals SQL-injecties, cross-site scripting (XSS), brute force aanvallen, etc., om toegang te krijgen tot het systeem.

5. Privilege Escalation:

- Als toegang is verkregen, probeer dan privileges te verhogen om diepere toegang te krijgen tot het systeem.
- Zoek naar manieren om administrator- of root-toegang te verkrijgen om meer controle over het systeem te krijgen.

6. Lateral Movement:

- Verken het netwerk en zoek naar andere systemen en servers die verbonden zijn met het doelsysteem.
- Probeer toegang te krijgen tot andere systemen binnen het netwerk en te bewegen tussen verschillende hosts.

7. Data Extraction:

- Verzamel gevoelige informatie en gegevens van het doelsysteem, zoals gebruikersnamen, wachtwoorden, financiële gegevens, etc.

- Documenteer alle bevindingen en genomen stappen tijdens de pentest.

8. Rapportage:

- Stel een gedetailleerd rapport op van de bevindingen van de pentest, inclusief geïdentificeerde kwetsbaarheden, exploitatiepogingen, aanbevelingen voor mitigatie en verbeteringen.
- Presenteer het rapport aan de eigenaar of beheerder van het systeem en bespreek de bevindingen en aanbevelingen.

Stappenplan

1. Scope Definiëren > Bepaal het doel en de reikwijdte van de pentest.
2. Doelstellingen Vaststellen > Identificeer specifieke doelstellingen van de pentest.
3. Toestemming Verkrijgen > Verkrijg schriftelijke toestemming van de klant of de organisatie.
4. Informatie Verzamelen > Verzamel relevante informatie over doelwitten, systemen, en netwerken.
5. Risicoanalyse Uitvoeren > Identificeer potentiële kwetsbaarheden en risico's.
6. Exploitatie Pogingen > Test actief op kwetsbaarheden en probeer deze te exploiteren.
7. Kwetsbaarheden Documenteren > Documenteer gevonden kwetsbaarheden, inclusief details en impact.
8. Rapportage Voorbereiden > Bereid een gedetailleerd rapport voor met bevindingen en aanbevelingen.
9. Communicatie en Bespreking > Bespreek de resultaten met de klant of de organisatie.
10. Maatregelen Nemen > Implementeer aanbevolen maatregelen om geïdentificeerde kwetsbaarheden te verhelpen.
11. Opvolging en Evaluatie > Controleer of de genomen maatregelen effectief zijn en herhaal indien nodig de pentest.

P2-K2 EVC

1. Voorbereiding:

- De kandidaat wordt geïnformeerd over het EVC-proces en de te volgen stappen.
- De kandidaat verzamelt bewijsmateriaal, zoals diploma's, certificaten, referenties, werkervaring, projecten, etc., ter ondersteuning van zijn/haar competenties.

2. Intakegesprek:

- De kandidaat voert een intakegesprek met een EVC-begeleider of adviseur. Tijdens dit gesprek worden de verwachtingen, doelstellingen en procedures van het EVC-proces besproken.

3. Portfolio-ontwikkeling:

- De kandidaat ontwikkelt een portfolio waarin hij/zij zijn/haar competenties documenteert aan de hand van het verzamelde bewijsmateriaal. Het portfolio bevat meestal een beschrijving van de competenties, bewijsstukken en reflecties op leerervaringen.

4. Beoordeling:

- Het portfolio van de kandidaat wordt beoordeeld door deskundigen of assessoren die bekwaam zijn in het vakgebied waarin de competenties worden beoordeeld.
- De assessoren evalueren het bewijsmateriaal en bepalen of de kandidaat aan de vereiste competenties voldoet.

5. Feedback en erkenning:

- De kandidaat ontvangt feedback op de beoordeling en wordt op de hoogte gesteld van de resultaten.
- Als de kandidaat aan de vereisten voldoet, wordt zijn/haar verworven competenties erkend en gecertificeerd door middel van een EVC-certificaat of -rapport.

1. **Informeer jezelf over EVC** > Verkrijg een grondig begrip van het EVC-proces, inclusief de doelstellingen, procedures, en vereisten.

2. **Identificeer je Competenties** > Maak een inventarisatie van je kennis, vaardigheden, en ervaringen die relevant zijn voor de EVC-procedure. Dit kan bijvoorbeeld werkervaring, opleidingen, trainingen, vrijwilligerswerk, of zelfstudie omvatten.

3. **Selecteer een Geschikte EVC-Aanbieder** > Onderzoek en selecteer een erkende EVC-aanbieder die past bij je specifieke behoeften en het vakgebied waarin je je competenties wilt laten erkennen.

4. **Neem Contact op met de EVC-Aanbieder** > Neem contact op met de gekozen EVC-aanbieder om meer informatie te krijgen over hun procedures, kosten, en beschikbare trajecten.

5. **Start de EVC-Procedure** > Schrijf je in voor het EVC-traject en begin met de beoordeling van je competenties volgens de richtlijnen van de EVC-aanbieder.

6. **Verzamel Bewijsmateriaal**>Verzamel bewijsmateriaal ter ondersteuning van je competenties, zoals certificaten, werkstukken, referenties, prestatiebeoordelingen, en andere relevante documenten.
7. **Onderga Beoordeling en Evaluatie**>Onderga de beoordeling en evaluatie van je competenties door gekwalificeerde beoordelaars van de EVC-aanbieder. Dit kan bestaan uit interviews, praktijkopdrachten, casestudies, en andere beoordelingsmethoden.
8. **Ontvang het EVC-Resultaat**>Ontvang het resultaat van de EVC-beoordeling, inclusief een rapport waarin je erkende competenties worden beschreven en eventuele aanvullende aanbevelingen.
9. **Gebruik het EVC-Resultaat**>Gebruik het EVC-resultaat om je vaardigheden en kwalificaties te valideren bij werkgevers, onderwijsinstellingen, en andere relevante partijen.